

FERNANDO ARTOLA "BORDARI"

Noiz bait bearzuan, eta ona emen gure "Bordari", olerkari benetako bikaña. Fernando Artola Sagarzazu, ondarrabitarra degu. Otsaileko 14'an 1910 urtean jayoa. Koipe gelegi ez emateko diyo berak, eta bere naia beteko degu, baña zuk esan irakurle gure gaurko olerkari irudikorrenetako bat "Bordari" ez ote degun.

Euskal-Erriko Arrantzaleak

Amabost "Zati edo kantu" ditu "Euskal-Erriko Arrantzaleak" deritzan nere Poema'k. Pusketa ugarikoak dira kantu batzuek. Luze xamarra degu beraz. Liburu bat osatzeko neurrian...

"Zizka-mizka" modura, andik eta emendik artutako adarño batzuek besterik ez dira —EGAN'eri eskerrak— emen agertzen diren abestiak.

Berri-berria nazute olerki gaietan; zuen itzal ona ez ukatu neri. Doi-doia dabillanak laguntza bear du ta...

Eskerrik-asko.

IV KANTUA

NIRE ERRIA

Nire-Erria, mariñel erria
Getari, Orio, Ondarrabia...?
Gora Kantauria!

Nola illargia
Zeru sapaian
adar itxurean...

Orla Nire-Erri
(Euskal-Erria)
sartzen da urean...

Edo itxasoa
maite-maiteki
sartzen lurrean...

Dana dala...
Nire Erria
Euskal Erria
Itxaso ta lur
Lur eta itxaso
Batño dala
Itxas-Erria.

Itxasoen jun etorriak
Bazter guztiak
Garbi-garbiak
Uzten, aldi bitan
Egunean

Mare illak
Mare biziak
"Itxasoen
jun etorriak".
.....

"Orren berri
badu illargiak
Zorionean

Ezetz diozu?
Bai, adiskide, bai!
itxasoa egarritutzen da...

Bidaso, Urumea, Oria,
Gipuzkoako iru ibai
Or dituzu ur karrio

Itxasoen antsiak
Laño antzeko oreak
Aurrena zeru bideak...
Ostera, euria dario.

Bai, adiskide, bai!
egarritzen da itxasoa.

Gaziak, geza nai,
Arrak, emia,
Legorrak, bustia,
Lurrak, eudia,
Itxasoak... lur.

Lur eta itxaso
Mariñej erria.

Ta erri ortan,
Bateltxoak,
Treñeruak,
Sareak... kaia,
Ta Elizatxo bat,
Fede agerkaia.
.....

Kristo gurutzean,
Otoia biotzean.
.....

Etxe ederrak,
Txukun-txukunak,
Aiton zarrak,
Nini kuttunak,
Ama ta amonak,
Mutil ta gizonak.

Nire Erria
Mariñej Erria,
Getari, Orio,
Ondarrabia.

Itxaso ta lur,
Lur ta itxaso
Euskal-Erria!!

ONDAMENDIA

*Ustek;.... uste
Zenbait egun triste
Askotan dakarte
¡Usteak,.... uste!*

Agiri da
Noiz beinka
Izarra, egunean...

Argiago
Beti da
Izarra, arratsean.

Izarñoak
Zeruan
Keñuka, illunean.

Esan nairik
Gertako
Dena ai!
Urrengo egunean

.....
Aize epela,
Itxas zabala,
Bare... dena,
Itxasora!
Erri dena.

Kantuz.

Ekin, ekin! mariñelak
Guazen oro itxasora
Uartzean euzki ederra
Laister agertzera doa
Goiz ñabarra, urdin-ubela
Gorri-gorrituko da.

(Goiz argi
Arrats eudi
Izarñoak zerutik)
Guk ez jakin...
aren izkuntzik!...

.....
.....

ETXEKOEN OTOITZAK

(Agur Maria, Mariā Agur)

(Abestu litezke)

Enbat bildurgarria danean agertzen
Arrantzale erria, asten da otoitzen

Zeruko Amarentzat argia piztuta
Imajiñen aurrian belaunbikatuta

O! Zeruko Amatxo, amatxo, on-ona
Itxasoan ditut, ai! seme ta gizona

Aiek galtzen baditut, zer egingo det nik?
Sei seme-alabekin, emen, alargunik

Zu Ama izana zera, badakizu zer dan
Semea galdutzia, gazte-gazterikan

Arren ta arren Amatxo, entzun gure otoitza
Etxerako utzi, ai! aien eriotza.

.....
Andre gaztia
Ezkon berria
(Aurra egitekoa... aurki)
Ara ta onera
Kaiean
Negarrez dabil.

Atzo alako denbora ona!
Nork uste bear zuan?

Usteak... uste...
Irauten zuan.

.....

ONDORENAK

*Bustialdiak
askotan ondoren txarrak
Mariñel onei
Usteldu zizkan bularrak.
(Abestu litezke)*

Eriotz trixte batek ematen dit gaya
Bizi ori kantatzen bear det nik saya

Arrantzale gaxo bat, miñez zan gelditu
Arrezkero gaxoak, naiko lan baditu

Senarra sendatzeko, mediku onenak
Emazteak ekarri, alperrikan denak

Gogua portxatuaz, au ta urá jan zazu
Biotzeko nerea, on egingo dizu

Galdu arte iñork ere bearreko laguna
Ez dugu estimatzen gure osasuna

Obe zenduke maite, tabernan mayian
Ez orla gaxoturik etzanik oyian

Egia esan dezu, ori da arrazoya
Pozik jungo nitzake... banuke sasoya

Andretxo biotzekua, neriak egin du
Nola bear dituzu guziak mantendu?

Sendia alkartuta, itz zuur ta zakonak
Esan zitun iltzera zijoan gizonak

Gure aurtxo maiteak aitatxorik gabe
Nere andre kuttuna zu zera orien jabe

Ez zazula andretxo, ez egin negarrik
Betirako ez nua, gero arte bakarrik

Jaungoikoaren bildurran bear dituzu azi
Zeruan alkartzeko... onak izan beti

Zeru goyan nazute zuen ordezkari
Laguntza maiz eskatu, Birjin maiteari

Nere seme-alabak, zuek on-onak izan
Negarrezko egunik amari ez eman

Entzun zazu semetxo, zu zera zarrena
Aurrerakoan zera, aita bigarrena

... ..

Andik denbora gutxi mariñ³ gaixuak
Artu zitun fededun, bere elizakuak

Jaunari lagunduaz etxe be barrura
Jende asko zan etorri, maitea zan ura

Arnasa estu-estu, larri, ai! biotza
Estulak ito nai du, zer izerdi otza!

Sukarra nagusitu, begitan bistik ez
Etxe artan guziak, antsiz ta negarrez

Azkeneko arnasa, oraintxet eman du
Bere espiritua zerura zuzendu

Gorputza illik dago. Ai, ango negarrak!
Zer utsa uzten duen, aita ta senarrak...

Dezayogun guziak biotzez otoitu
Illik dagon kristauak, ori jaten bai du

(Goyan bego)

XV KANTUA

ITXASOKO GERTAERAK

GURE IZATEA

Aitona "Brontze"
Zein-tzan?...
Mundu guzian
Beste bat etzan
Uraxe indartsua
Bat bazan.

Zortzi oin, ia
Anketik burura
(Altzoko aundien
gizara)
Eta zabal?
Ene! zertzan ura...
Txalupa bizkarra
Modura.

Kantuz.

Terranoba partian
Arrantzan izana
Lur-mundu guziari
Jira-bira emana
Legorrian une bat
Ezin egon zana
Ekaitz ta бага artean
Zuen atsedena

Mariñelen artian
Bazuen itzala
Neurrian jarriko zun
Biur ta zitala
Arek esan guzia
Bete bear bereala
Biotz-aundi onekoa
Genun alaz-ala

Patroyetan onena
Izandatakoa
Belarritik zintzillik
Uztai urrezkoa
Galtzaidu ta burnizko
Gorputz sendokoa
Ez zenun artu naiko
Aren ostikoa

.....
Ba, orrelako gizona
Zer dan gure izatea!
Legorreko "ebaki" batek,
Uts, ezer-ez batek
Eraman zuan...

(Goyan bego)